

діяльність. [2].

Споживачам і виробникам не потрібно вибирати між повною екологічністю одягу та використанням хімічних препаратів для забезпечення необхідних споживчих і естетичних властивостей. На сьогодні можливо лише зменшити використання хімічних препаратів. Тому варто звернути увагу на виробництво матеріалів, що поєднують натуральні тканини з перевагами новітніх виробничих технологій, сприяючи розвитку екологічно чистого одягу.

Список використаних джерел

1. Орлова Н. С. Особливості проектування та виготовлення еко-одягу. Формування здоров'язбережувальних компетентностей сучасної молоді: реалії та перспективи : зб. наук. пр. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 27–28 квіт. 2017 р.) / упоряд. і ред.: В. П. Титаренко, А. М. Хлопов. Полтава, 2017. С. 233–236.

2. Свірко В. О., Бойчук О. В., Голобородько В. М., Рубцов А. Л., Кардаш О. В., Чемакіна О. В. Дизайнерська діяльність: екологічне проектування : Науково-методичне видання. Київ : УкрНДІ ДЕ, 2016. 196 с.

3. Шандренко О. М. Віртуальний світ моди от кутюр. Мистецтвознавчі записки : Зб. наук. пр. Київ : Міленіум, 2008. № 14. С. 143–150.

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ЗП(ПТ)О ЗАХОДІВ ЩОДО ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗДОРОВ'Я МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ

Курмаз Ю. В.

*викладач професійно-теоретичної підготовки
Регіонального центру професійно-технічної освіти м. Зіньків*

Воєнні конфлікти можуть мати серйозні наслідки для фізичного та психічного здоров'я як учасників бойових дій, так і цивільного населення, що опинилося під впливом війни. Участь у воєнних діях часто призводить до отримання серйозних травм, таких як поранення, втрата кінцівок, гострі травми голови та інші важкі ушкодження, що можуть призвести до інвалідності або смерті. Учасники конфліктів часто потрапляють у небезпечні ситуації, стають свідками насильства і втрачають товаришів. Такі події можуть спричинити посттравматичний стресовий розлад, який проявляється у формі гострих стресових реакцій, повторних спогадів, кошмарів, агресивної поведінки, депресії та інших віддалених наслідків.

Війна може викликати інтенсивні емоційні реакції, такі як страх, гнів,

відчай, а також втрату надії та віри в майбутнє, що може призвести до розвитку депресії та інших психічних розладів. Це також може ускладнити соціальну адаптацію, особливо для ветеранів, які повертаються до мирного життя, стикаючись зі складнощами у пошуку роботи, встановленні стосунків з оточуючими та відчуттям відчуженості від суспільства.

Воєнні конфлікти також серйозно впливають на сім'ї військовослужбовців і цивільних. Розлука з родиною, страх за безпеку близьких та втрата рідних і друзів можуть спричинити стрес і депресію серед членів сім'ї.

Загалом, воєнні конфлікти суттєво впливають на фізичне та психічне здоров'я особистості, тому важливо забезпечити підтримку та ресурси для лікування та реабілітації тих, хто постраждав від цих впливів. У контексті військових конфліктів особлива увага приділяється спеціальним програмам для збереження здоров'я майбутніх кваліфікованих робітників. Такі програми можуть включати навчання безпеці та профілактиці травм, навичкам евакуації в разі надзвичайних ситуацій, правильній техніці виконання робіт у високоризикових умовах, а також наданню першої медичної допомоги.

Учні можуть проходити психологічну підготовку, щоб краще розуміти та управляти стресом, пов'язаним із військовими конфліктами. Це може включати методи релаксації, техніки зняття стресу та консультації з психологами для розуміння своїх емоційних реакцій. Програми можуть також передбачати комплексну підготовку до повернення до цивільного життя після війни, включаючи навчання навичкам пошуку роботи, встановлення стосунків із родиною та спілкування з реабілітаційними спеціалістами для подолання викликів, що виникають після повернення додому.

Здобувачі освіти можуть навчитися стратегіям підвищення своєї стійкості до стресу та психологічних травм, включаючи розвиток позитивного мислення та формування ментальної міцності. Спеціалізовані здоров'язбережувальні програми для майбутніх кваліфікованих робітників у контексті військових конфліктів допомагають забезпечити їхню готовність до фізичних і психологічних викликів, з якими вони можуть стикатися під час навчання та після його завершення [1].

Професійно-технічна освіта може включати різноманітні методи та стратегії збереження здоров'я, які допоможуть майбутнім працівникам уникати травм і стресу, підтримувати фізичне та психічне здоров'я, а також адаптуватися до викликів їхньої професійної діяльності.

Навчання основам безпеки та охорони праці є ключовим компонентом збереження здоров'я в будь-якій професії. Це охоплює навчання правилам використання обладнання та інструментів, а також технікам безпеки для

запобігання травмам. Вивчення основ першої медичної допомоги дозволяє працівникам надавати допомогу у випадку травм або невідкладних станів, включаючи навички зупинки кровотеч, штучного дихання, застосування дефібриляторів тощо.

Включення в програму професійно-технічної освіти курсів зі стресменеджменту та психологічної підтримки допомагає працівникам справлятися зі стресом і психологічними навантаженнями, пов'язаними з роботою. Важливо також навчати майбутніх працівників основ здорового способу життя, включаючи фізичну активність, збалансоване харчування та відпочинок, що сприяє підтримці високого рівня фізичного та психічного здоров'я [3].

Навчання навичкам ефективної комунікації та управління конфліктами зменшує ризик стресу та конфліктів на робочому місці, сприяючи загальному здоров'ю та благополуччю. Важливо навчити працівників слідкувати за своїм фізичним і емоційним станом та розуміти, коли необхідно робити паузи або звертатися за підтримкою.

Інтеграція цих методів і стратегій збереження здоров'я в професійно-технічну освіту створює потужну підготовку для кваліфікованих робітників, яка допомагає їм успішно працювати в умовах високого ризику та стресу, зберігаючи своє здоров'я та благополуччя. Існують приклади успішної інтеграції таких практик у програми під час воєнного часу.

Тренування з безпеки та евакуації: Військові школи та центри професійно-технічної освіти можуть проводити інтенсивні навчання з безпеки та евакуації в разі надзвичайних ситуацій. Це включає тренування з ефективного захисту від вибухів, підготовку до дій у випадку вторгнення та навчання основам надання першої допомоги на полі бою [4].

Психологічна підготовка та підтримка: Програми професійно-технічної освіти можуть включати курси з психологічної підготовки та підтримки, спрямовані на підвищення стійкості до стресу та розвиток стратегій саморегуляції під час воєнних дій. Ці курси можуть охоплювати техніки релаксації, стресменеджменту та психологічного супроводу.

Навчання методам та засобам захисту: Учні можуть отримувати знання про використання та обслуговування засобів захисту, таких як бронежилети, газомаски, шоломи тощо. Крім того, їм можуть навчати правильного використання засобів комунікації та навичок поведінки в надзвичайних ситуаціях.

Спеціальні програми з фізичної підготовки: Учні можуть брати участь у спеціальних програмах, спрямованих на підтримання фізичної сили та

витривалості під час тривалих воєнних операцій.

Навчання медичним навичкам: Професійна підготовка може включати навчання медичним навичкам, таким як надання першої допомоги в умовах бойових дій, тимчасова зупинка кровотечі, імпровізоване транспортування поранених тощо.

Ці приклади показують, як інтеграція здоров'язбережувальних практик у професійно-технічну освіту під час воєнного часу може підготувати майбутніх працівників до роботи в умовах високого ризику та стресу, зберігаючи їхнє здоров'я та благополуччя.

Вивчення досвіду впровадження програм збереження здоров'я в умовах воєнного конфлікту в інших країнах може надати цінну інформацію про ефективні підходи та стратегії. У США існують спеціальні програми для збереження здоров'я військовослужбовців та ветеранів, які служили в умовах воєнного конфлікту. Ці програми включають фізичну підготовку, психологічну підтримку, навчання методам стресменеджменту та доступ до медичних послуг [1].

Україна розробила програми психологічної підтримки та реабілітації для військовослужбовців, які брали участь у війні на сході країни. Ці програми охоплюють консультування психологів, групову терапію, тренінги зі стресменеджменту та підтримку сімей.

У Великій Британії також існує низка програм збереження здоров'я для ветеранів, які брали участь у воєнних операціях. Вони надають доступ до медичних послуг, психологічної підтримки, реабілітаційних послуг та допомоги у соціальній адаптації.

В Ізраїлі діють програми реабілітації для військовослужбовців, які отримали травми під час бойових дій. Ці програми включають фізичну реабілітацію, психологічну підтримку, навчання новим навичкам та підготовку до повернення до цивільного життя.

Ці приклади свідчать про те, що програми збереження здоров'я в умовах воєнного конфлікту зазвичай поєднують фізичну, психологічну та соціальну підтримку для військовослужбовців та ветеранів. Вивчення цих програм може бути корисним для розробки та вдосконалення аналогічних ініціатив у власній країні.

Належне збереження здоров'я та підготовка майбутніх кваліфікованих робітників до роботи у складних умовах військового конфлікту є важливим аспектом суспільної безпеки. В умовах воєнного конфлікту забезпечення здоров'язбережувальних заходів для майбутніх фахівців стає критично важливим завданням. Навчальні заклади системи професійно-технічної освіти

повинні відігравати ключову роль у підготовці студентів до роботи в умовах воєнного конфлікту, забезпечуючи їх фізичне та психологічне благополуччя [2].

Для цього необхідно впроваджувати комплексні програми, що охоплюють різні аспекти збереження здоров'я, такі як безпека та охорона праці, психологічна підготовка та підтримка, фізична підготовка та навчання медичних навичок. Важливо також створювати умови для розвитку резилієнтності та адаптивності студентів, що допоможе їм ефективно впоратися з викликами, які виникають у воєнному середовищі.

Поєднання цих заходів дозволить підготувати майбутніх кваліфікованих робітників до ефективної роботи в умовах воєнного конфлікту, забезпечуючи при цьому їхнє здоров'я та благополуччя. Такий підхід є критичним для забезпечення національної безпеки та стабільності у військових умовах.

Список використаних джерел

1. Освіта і наука України в умовах воєнного стану : інформаційно-аналітичний збірник. Київ, 2023, 65 с.
2. Сучасні підходи до охорони праці в закладах професійної освіти: *Матеріали Усеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції: (26 жовтня 2022 р.)* / Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН УКРАЇНИ, 2022. С. 154.
3. Бурлакова І. А. Соціалізація професійного здоров'я майбутніх фахівців. *Актуальні проблеми психології : Збір. наук. праць Інституту психології імені Г. С. Костюка. Загальна психологія. Історична психологія. Етнічна психологія.* 2019. Том. ІХ. Вип. 12. С. 36–46.
4. Тимошук О. В., Полька Н. С., Сергета І. В. Наукові основи комплексної гігієнічної оцінки якості життя та адаптаційних можливостей сучасної учнівської і студентської молоді / за ред. Н. С. Польки, І. В. Сергети. Вінниця : ТОВ «ТВОРИ». 2020. 272 с.

СПОСОБИ НАДАННЯ ПЕРШОЇ ДОПОМОГИ ПОСТРАЖДАЛИМ ОСОБАМ ПІД ЧАС БОЙОВИХ ДІЙ

Воробйов І. С.

здобувач третього (освітнього наукового) рівня вищої освіти кафедри загальної педагогіки та андрагогіки Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка

Ця стаття є актуальною як для цивільного населення, оскільки ракетно-безпілотні обстріли цивільних об'єктів тривають щодня, так і для людей, що є або будуть частиною ЗСУ. Це, не в останню чергу, пов'язано з характером